

Anne Marie Carl-Nielsen har selv kun skrevet ganske lidt om sit liv, men hendes yngste datter, Anne Marie Telmányi, udgav i 1965 sine erindringer om forældrene i *Mit barndomshjem*, og i 1979 udkom hendes bog om moderen. Efterfølgende fåtallige udgivelser om billedhuggeren baserer sig i vid udstrækning på disse noget skønmalende publikationer, der er ret upræcise med hensyn til faktuelle oplysninger.

Formålet med nærværende udgivelse om Anne Marie Carl-Nielsen har derfor været at tilvejebringe et mere nuanceret billede af hende. Den umiddelbare anledning har været 150-året for hendes fødsel. Generelt har det dog ligget Odense Bys Museer på sinde at tilvejebringe den første forskningsbaserede biografi om den markante danske og internationalt anerkendte billedhugger. Det righoldige stof er angrebet ud fra en overordnet kunsthistorisk synsvinkel med inddragelse af relevante aspekter inden for samfunds-, kultur- og kvindehistorie for på denne måde at få indblik i Anne Marie Carl-Nielsens liv og værk.

Om bogens forfatter:

Anne Christiansen er mag.art. i kunsthistorie og har siden 1984 været ansat først som museumsinspektør ved Køge Skitsesamling (barselsvikar for museets daglige leder), derefter som daglig leder af Esbjerg Kunstforenings Samling (nu Esbjerg Kunstmuseum) og siden som museumsinspektør ved Odense Bys Museer (daglig leder af Fyns Kunstmuseum/afdelingschef/samlingschef/seniorforsker).

Anne Christiansen har foruden mange artikler i udstillingskataloger, museumsårbøger, *Weilbachs Kunstnerleksikon*, avisklummer og -kronikker m.m. skrevet følgende bøger:

Skønhed og skrobeligbed. Værker af billedhuggeren J.A. Jerichau fra museets samling. Fyns Kunstmuseum 2003.

Sanderumgaard's Romantiske Have – set med Eckersbergs og andre kunstneres øjne o. 1800. Odense Bys Museer 2010.

Fyns Kunstmuseum. Odense Bys Museer 2011.

I 150-året for billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsens fødsel udgiver Odense Bys Museer en biografi om den markante kunstners liv og virke. Bogen giver et indblik i de mange udfordringer, Anne Marie Carl-Nielsen som kvindelig kunstner mødte i slutningen af 1800-tallet og første halvdel af 1900-tallet: uddannelse, konkurrencer, bestillingsopgaver, ægteskab med komponisten Carl Nielsen, moderskab og forholdet til penge. Foruden stor anerkendelse for sine livfulde skildringer af landbrugets dyr opnåede hun at blive den første kvinde i verden til at udføre billedhuggerkunstens to mest prestigefyldte opgaver: en rytterstatue af en konge (Christian 9.) og bronzedøre til en katedral (Ribe Domkirke).

Seniorforsker ved Odense Bys Museer, Anne Christiansen, bringer ny viden for dagen i denne første store biografi om billedhuggeren.

ODENSE BYS MUSEER

ANNE MARIE CARL-NIELSEN
født Brodersen | ANNE CHRISTIANSEN

ANNE MARIE
CARL-NIELSEN
født Brodersen | ANNE
CHRISTIANSEN

Om bogen:

Anne Marie Carl-Nielsen (født Brodersen) kom til verden i 1863 som datter af et velstående proprietærpar i Sdr. Stenderup ved Kolding. I kraft af sine evner og stålsatte karakter fik hun lov til at uddanne sig som billedhugger, selv om forældrene hellere havde set, at hun – ligesom sin søster og de fleste unge kvinder fra samme samfundslag – forberedte sig til en fremtid som husmoder.

Marie Brodersen blev udlært privat hos en billedhugger, da kvinder dengang ikke havde adgang til Kunstakademiet. Alligevel lykkedes det hende at gøre sig gældende blandt de bedste af sine mandlige kolleger. Således blev hun den første kvinde i verden til at udføre to af billedhuggerkunstens allermost prestigefyldte opgaver: bronzedøre til en katedral og en rytterstatue af en konge.

Som ung gjorde Anne Marie Brodersen sig bemærket ved sine livfulde skildringer af landbrugets dyr, som hun var vokset op med. Hendes særlige talent gjorde hende også til en skattet portrætkunstner.

I 1891 mødte Anne Marie Brodersen kapelmusikeren Carl Nielsen, der som bekendt udviklede sig til at blive en verdensberømt komponist. De to forelskede sig hovedkulds i hinanden, mens de begge var på studieophold i Paris. Ganske uortodokst tog de på bryllupsrejse, før de var blevet gift. Hurtigt satte Anne Marie, nu med efternavnet Carl-Nielsen, tre børn i verden, men fortsatte ufortrødent sit kunstneriske virke uden hensyntagen til samtidens forventninger til hende om først og fremmest at agere hustru og moder.

Gennemgående bakkede Carl Nielsen op om sin kones karriere, selv om det undertiden faldt ham svært at undvære hende under hendes mange og ofte langvarige ophold langt hjemmefra. Da Anne Marie Carl-Nielsen i 1914 opdagede, at hendes mand i årevis havde været hende utro, ville hun skilles. Efter syv-otte års separation fandt parret dog sammen igen.

Anne Marie Carl-Nielsen høstede megen anerkendelse for sine kunstværker såvel herhjemme som i udlandet. Således fik hun den sjældent uddelte kongelige hæder Ingenio et arti (latin for: For viden og kunst), mens kollegerne i Kunstakademirådet påskønnede hendes faglige dygtighed med Thorvaldsen-Medaillen.

Kort efter sin 80-års fødselsdag blev Anne Marie Carl-Nielsen alvorligt syg og kom sig aldrig rigtigt igen. Hun døde i 1945 som en meget velhavende kvinde og efterlod sig en stor produktion af blandt andet dyrestatuetter, portrætbuster og -medaljoner samt flere offentlige monumenter – herunder to til minde om Carl Nielsen.

FORTSÆTTES PÅ BAGFLAPPEN

TEKSTER TIL BOGEN SMUDSOMSLAG (05.II.13)

Forreste flap:

Om bogen:

Anne Marie Carl-Nielsen (født Brodersen) kom til verden i 1863 som datter af et velstående proprietærpar i Sdr. Stenderup ved Kolding. I kraft af sine evner og stålsatte karakter fik hun lov til at uddanne sig som billedhugger, selv om forældrene hellere havde set, at hun – ligesom sin søster og de fleste unge kvinder fra samme samfundslag – forberedte sig til en fremtid som husmoder.

Anne Marie Brodersen blev udlært privat hos en billedhugger, da kvinder dengang ikke havde adgang til Kunstakademiet. Alligevel lykkedes det hende at gøre sig gældende blandt de bedste af sine mandlige kolleger. Således blev hun den første kvinde i verden til at udføre to af billedhuggerkunstens allermost prestigefyldte opgaver: bronzedøre til en katedral og en rytterstatue af en konge.

Som ung gjorde Anne Marie Brodersen sig bemærket ved sine livfulde skildringer af landbrugets dyr, som hun var vokset op med. Hendes særlige talent gjorde hende også til en skattet portrætkunstner.

I 1891 mødte Anne Marie Brodersen kapelmusikeren Carl Nielsen, der som bekendt udviklede sig til at blive en verdensberømt komponist. De to forelskede sig hovedkulds i hinanden, mens de begge var på studieophold i Paris. Ganske uortodokst tog de på bryllupsrejse, før de var blevet gift. Hurtigt satte Anne Marie, nu med efternavnet Carl-Nielsen, tre børn i verden, men fortsatte ufortrødent sit kunstneriske virke uden hensyntagen til samtidens forventninger til hende om først og fremmest at agere hustru og moder.

Gennemgående bakkede Carl Nielsen op om sin kones karriere, selv om det undertiden faldt ham svært at undvære hende under hendes mange og ofte langvarige ophold langt hjemmefra. Da Anne Marie Carl-Nielsen i 1914 opdagede, at hendes mand i årevis havde været hende utro, ville hun skilles. Efter syv-otte års separation fandt parret dog sammen igen.

Anne Marie Carl-Nielsen høstede megen anerkendelse for sine kunstværker såvel herhjemme som i udlandet. Således fik hun den sjældent uddelte kongelige hæder Ingenio et arti (latin for: For viden og kunst), mens kollegerne i Kunstakademirådet påskønnede hendes faglige dygtighed med Thorvaldsen-Medaillen.

Kort efter sin 80-års fødselsdag blev Anne Marie Carl-Nielsen alvorligt syg og kom sig aldrig rigtigt igen. Hun døde i 1945 som en meget velhavende kvinde og

efterlod sig en stor produktion af blandt andet dyrestatuetter, portrætbuster og -medaljoner samt flere offentlige monumenter – herunder to til minde om Carl Nielsen.

Anne Marie Carl-Nielsen har selv kun skrevet ganske lidt om sit liv, men hendes yngste datter, Anne Marie Telmányi, udgav i 1965 sine erindringer om forældrene i *Mit barndomshjem*, og i 1979 udkom hendes bog om moderen. Efterfølgende fåtallige udgivelser om billedhuggeren baserer sig i vid udstrækning på disse noget skønmalende publikationer, der er ret upræcise med hensyn til faktuelle oplysninger.

Formålet med nærværende udgivelse om Anne Marie Carl-Nielsen har derfor været at tilvejebringe et mere nuanceret billede af hende. Den umiddelbare anledning har været 150-året for hendes fødsel. Generelt har det dog ligget Odense Bys Museer på sinde at tilvejebringe den første forskningsbaserede biografi om den markante danske og internationalt anerkendte billedhugger. Det righoldige stof er angrebet ud fra en overordnet kunsthistorisk synsvinkel med inddragelse af relevante aspekter inden for samfunds-, kultur- og kvindehistorie for på denne måde at få indblik i Anne Marie Carl-Nielsens liv og værk.

(3489 enheder)

Bageste flap

Om bogens forfatter:

Anne Christiansen er mag.art. i kunsthistorie og har siden 1984 været ansat først som museumsinspektør ved Køge Skitsesamling (barselsvikar for museets daglige leder), derefter som daglig leder af Esbjerg Kunstforenings Samling (nu Esbjerg Kunstmuseum) og siden som museumsinspektør ved Odense Bys Museer (daglig leder af Fyns Kunstmuseum/afdelingschef/ samlingschef/seniorforsker).

Anne Christiansen har foruden mange artikler i udstillingskataloger, museumsår-bøger, *Weilbachs Kunstnerleksikon*, avisklummer og -kronikker m.m. skrevet følgende bøger: *Skønhed og skrøbelighed. Værker af billedhuggeren J.A. Jerichau fra museets samling*. Fyns Kunstmuseum 2003. *Sanderumgaard's Romantiske Have – set med Eckersbergs og andre kunstneres øjne o. 1800*. Odense Bys Museer 2010.

Fyns Kunstmuseum. Odense Bys Museer 2011.

(829 enheder)

Tekst til smudsomslagets bagside

I 150-året for billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsens fødsel udgiver Odense Bys Museer en biografi om den markante kunstners liv og virke. Bogen giver et indblik i de mange udfordringer, Anne Marie Carl-Nielsen som kvindelig kunstner mødte i slutningen af 1800-tallet og første halvdel af 1900-tallet: uddannelse, konkurrencer, bestillingsopgaver, ægteskab med komponisten Carl Nielsen, moderskab og forholdet til penge. Foruden stor anerkendelse for sine livfulde skildringer af landbrugets dyr opnåede hun at blive den første kvinde i verden til at udføre billedhuggerkunstens to mest prestigefyldte opgaver: en rytterstatue af en konge (Christian 9.) og bronzedøre til en katedral (Ribe Domkirke).

Seniorforsker ved Odense Bys Museer, Anne Christiansen, bringer ny viden for dagen i denne første store biografi om billedhuggeren.

(831 enheder)